

Lek ekologi!

VATTENHÄXAN

Här ger Örebro naturskola tips på en lek för att lära sig namn och egenskaper för olika vattendjur. Kan lekas som avslutning på en dag då man arbetat med att undersöka liv i vatten.

Material:

- Lekband till kullarna
- Koner/rep att markera lekområdet med

Så här går leken till:

1. Börja med att tillsammans räkna upp några av de vattendjur ni hittat under dagen. Låt barnen ge förslag på hur man kan härma dem och prova rörelserna tillsammans.
2. Avgränsa ett lek område med koner eller rep.
3. Utse 1-3 kullare som kallas för vattenhäxor. När vattenhäxorna kullar någon förvandlas den till ett av de vattendjur ni pratat om. Vattenhäxorna kan till exempel säga "buktimmare". Om

vattenhäxan bara säger "kull" får den som blir kullad själv välja vattendjur.

4. Den som blir kullad stannar på platsen där han/hon blivit kullad och härmar det vattendjur som vattenhäxan sagt (eller det djur man valde själv). Den som blivit kullad till "buktimmare" kan till exempel låtsas simma på mage.

5. Enda chansen att komma ur förtrollningen är att något annat barn kommer fram och gissar rätt på vilket vattendjur man blivit förvandlad till. Det går bra att gissa flera gånger och eventuellt ta hjälp av kompisar. Om det är "helt omöjligt" får den kullade ge ledtrådar. När gissningen är rätt, blir den kullade fri att springa igen.

6. Vattenhäxorna får inte kulla eller lurpassa på barn som försöker gissa och befria en kompis.

7. En bra regel kan vara att nästa gång man blir kullad måste man föreställa ett annat vattendjur än det man föreställde sist. Byt efter ett tag så att andra barn får vara vattenhäxor.

NÄRINGSVÄVEN

Naturum Tåkern berättar här om en lek som kan användas för att knyta samman vattendagens olika fynd i en näringsväv.

Material:

- Nystan med snöre som ej trasslar sig så lätt
- Bilder (gärna inplastade) på olika vattenorganismer. Om du har många elever, gör flera uppsättningar av vattenorganismer så att var och en får varsin bild.

Så här går leken till:

1. Alla i gruppen ställer sig i en ring och de olika bilderna delas ut. Cirka 6-10 elever är lagom i varje grupp.

2. Ledaren frågar och använder snöret för att knyta ihop alla elever som representerar olika organismer till en näringsväv:

– Kan ni komma på något i vattnet som lever med hjälp av solljus? Svaret är exempelvis olika slag av alger (flicelliga och encelliga)

och vattenlevande kärlväxter. Beroende på vad eleverna lärt sig och på vilket bildmaterial man har använt används namn på större grupper eller artnamn. Eleverna som har någon slags alg eller vattenväxt på sina bilder får ta tag i snöret. – Kan ni komma på något som äter alger? Svaret är till exempel sötvattensgråsugga och snäckor. Eleverna med sötvattensgråsuggor och snäckor får nu ta ta i snöret (man drar snöret tvärs över ringen över mitten till de elever som står där). – Vilka lever på sötvattensgråsuggor? Svaret är till exempel... och så fortsätter detta tills alla elever håller tag i snöret. Man bör uppmana eleverna att hålla snöret spänt mellan sig. Om det går kan man säga att de ska luta sig och hålla i sig med snöret som stöd.

3. Nu kan ledaren fråga: – Vad händer om... sötvattensgråsuggan dör ut? Fånga elevernas gissningar och fråga varför de tänker som de gör. När alla håller i snöret kan man börja försiktigt och be "gråsuggan" som dör, att göra ett lättare ryck i snöret. Alla som känner rycket gör i sin tur ett ryck, som fortplantar sig runtom i ringen – ett spännande sätt att förstå hur organismerna hör samman i näringsväven.

